

DOI: 10.15290/rtk.2016.15.2.27

 0000-0001-6571-3923

ks. Leszek Marius Jakoniuk
Uniwersytet w Białymstoku

Sabine Laplane *Frère Roger de Taizé. Avec presque rien...* Les Editions du Cerf, Paris 2015, ss. 526

W literaturze międzynarodowej, a tym bardziej polskojęzycznej zajmującej się tematyką ekumenicznej Wspólnoty z Taizé, jak dotąd nikt nie pochylił się nad całościową duchową biografią brata Rogera, założyciela tej Wspólnoty. Wprawdzie w 2008 roku Yves Chiron (*Frère Roger, le fondateur de Taizé*) oraz Silvia Scatena w 2013 roku (*Anni di concilio a Taizé*), a także w 2018 roku (*Taizé, una parabola di unità. Storia della comunità dalle origini al concilio dei giovani*) opublikowali owoce swoich poszukiwań to jednak zatrzymali się jedynie w swoich badaniach nad stroną zewnętrzną czyli tą historyczną, faktograficzną mówiącą o powstaniu Wspólnoty z Taizé. Niemniej publikacje te były pomocne i zainspirowały do tego, aby w 2015 roku Sabine Laplane, siostra ze Wspólnoty Apostolskiej św. Franciszka Ksawerego (Communauté apostolique Saint-François-Xavier) napisała książkę *Frère Roger de Taizé. Avec presque rien...* Wprawdzie autorka już w 2008 roku zrobiła pierwszą „przymiarke” do powstałego dzieła publikując niewielką książkę z zakresu duchowości *Prier 15 jours avec frère Roger de Taizé*, która jest konkretną pomocą w rekolekcjach i ćwiczeniach duchowych, to jednak dopiero w publikacji z 2015 roku połączyła fakty historyczne z doświadczeniem duchowym brata Rogera, co pozwoliło na całkiem inne, głębsze spojrzenie na jego życie i na założoną przez niego Wspólnotę.

Warto podkreślić, że naukowe dzieło siostry Sabine Laplane pojawia się na rynku wydawniczym znanego Les Éditions du Cerf. Jest to renomowane wydawnictwo, zajmujące się publikacjami o tematyce związanej z chrześcijaństwem, założone w 1929 roku na prośbę papieża

Piusa XI przez dominikanina ojca Marie-Vincent Bernadot, OP. Już przez sam fakt publikacji w prestiżowym wydawnictwie, czytelnik może być spokojny o jakość tej książki. Czas jej publikacji jest też nieprzypadkowy. Zbiega się z 75 rocznicą założenia Wspólnoty z Taizé, 100-leciem urodzin oraz 10 rocznicą tragicznej śmierci brata Rogera, o którym papież Benedykt XVI w 2010 roku napisał:

Brat Roger, niestrudzony świadek Ewangelii pokoju i pojednania był pionierem na trudnych drogach jedności między uczniami Chrystusa. (...) za jego sprawą narodziła się Wspólnota, która wciąż doświadcza tego, że przybywają do niej tysiące młodych ludzi z całego świata w poszukiwaniu sensu życia. Wspólnota zaprasza ich do udziału w swojej modlitwie i pozwala im poznać, czym jest osobista więź z Bogiem (list do br. Aloisa z 16 sierpnia 2010).

Papież Franciszek dodaje:

Brat Roger rozumiał nowe pokolenia, ufał im. Stworzył w Taizé miejsce spotkań, gdzie młodzi ludzie z całego świata czują się szanowani i gdzie znajdują kogoś, kto towarzyszy im w ich duchowych poszukiwaniach (list do br. Aloisa z 16 sierpnia 2015).

Słowa papieża Benedykta XVI jak i papieża Franciszka mogą być komentarzem i jednocześnie streszczeniem tego, co autorka szczegółowo pragnie przekazać czytelnikowi w swojej publikacji.

Sabine Laplane swoje poszukiwania i refleksje opiera na solidnych źródłach, pośród których można zauważyć wiele referencji do niepublikowanych archiwalnych zasobów Wspólnoty jak i prywatnych, należących do rodziny brata Rogera, jego przyjaciół z czasów młodości, czy ludzi związanych ze Wspólnotą. Autorka w swojej pracy powołuje się na publikowane dzieła napisane przez samego brata Rogera. Jest też sporo dokumentów, zapisków czy świadectw, które ujrzały po raz pierwszy światło dzienne na stronach publikowanej książki. Pisarka umiejętnie wplata je w wątki historyczne, co pozwala na głębsze zrozumienie osoby jak i podejmowanych dzieł przez założyciela Wspólnoty z Taizé. Do powstania dzieła, jak podkreśla na końcu książki w swoich podziękowaniach Sabine Laplane, przyczyniło się wielu życzliwych ludzi, którzy nie szczędzili czasu na to, aby się z nią spotkać i udzielić wywiadów. Z 526 stron publikacji wyłaniają się żywe świadectwa, co sprawia, że książka jest dynamiczna i logiczna w wątkach dotyczących poruszanej problematyki. Podejmowane w publikacji zagadnienia zostały przez siostrę Sabine Laplane ujęte w 14 rozdziałach. Skupiają się one na momentach, które można określić mianem decydujących w życiu br. Rogera (np. *Korzenie protestanckie*; *Dzieciństwo*; *Dojrzwianie*; *Męskie decyzje*, *Laboratorium życia wspólnotowego*) jak i tych,

które mają potem wpływ na dalszy rozwój i dynamikę Wspólnoty (np. *Przypowieść ze swymi blaskami i cieniami*; *Dynamika prowizoryczności*; *Wielka Sobota*; *Taizé w Rzymie, Rzym w Taizé*; *Od jednego do następnego początku*). Przenikanie się historii z doświadczeniem duchowym jest bardzo mocno widoczne w pracy autorki nad publikacją. Zapewne jej wykształcenie historyczne jak i teologiczne nie było tu bez znaczenia i stanowiło wielką pomoc w opracowaniu koncepcji całej książki.

Wypada podkreślić, iż dzieło autorstwa siostry Sabine Laplane znakomicie wpisuje się w literaturę przedmiotu i jest dobrą próbą odpowiedzenia sobie na pytania o to: kim był tak naprawdę brat Roger, w jaki sposób narodziło się w nim pragnienie dialogu ekumenicznego, co go motywowało bezpośrednio do tego, aby założyć Wspólnotę z Taizé, dlaczego w Taizé na przestrzeni lat pojawiła się tak młodzież licznie przyjeżdżająca z całego świata? Czym na co dzień zajmują się bracia z Taizé i jak kontynuują dzieło założyciela? Odpowiedź na te pytania jak i wiele innych przyniesie lektura książki siostry Sabine Laplane poświęconej bratu Rogerowi, duchowemu gigantowi wywodzącym się z protestantyzmu i czerpiącym z tradycji katolickiej i prawosławnej, który prawie z niczym, jak mówi podtytuł książki (*Avec presque rien...*) opuścił Szwajcarię i wyjechał do Francji, aby tam w małej burgundzkiej wiosce założyć ekumeniczną Wspólnotę braci pragnących żyć przypowieścią o Wspólnocie i być widzialnym znakiem pojednania.